

2. Tema E-İçerik Ölçme ve Değerlendirme

1-5. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Ordunun İzmir'e girdiği haberini alınca, Yakup Kadri ile beraber bir İtalyan yolcu vapuruna atladık ve yola çıktık. Başkumandan Gazi ve Müşir Mustafa Kemal Paşa'yı görmeye gidiyorduk. Limana girdiğimiz vakit, şehre çıkmak isteyen yolcuların kâğıtlarına bakmak üzere, birkaç subay vapura geldiler. Yakup'la beni hemen bıraktılar. Rıhtım üstünde sırtlarını yapı duvarına dayayıp sefer yorgunluğunu gideren boz esvaplı askerlerden başka kimse yoktu. Doğru (...) Oteli'ne gittik. İki oda tuttuk ve eşyalarımızı bırakarak başkumandanlık karargâhını araştırmaya koyulduk. Kordon üstünde bir evi salık verdiler, gittik. Alt katın açık penceresinden, masası başında oturan Mustafa Kemal'in keskin profilini görüyorduk. Bir İngiliz subayı karşısında ve ayakta idi.

Onunla konuşması bitince bizi hemen yanına çağırdı: — İstanbul'da ne var, ne yok?" diye sordu. Yakup'un "İkdam"da, benim "Akşam"da yazdıklarımızı öteden beri takip ettiğini öğrenmiştik. Biz de onun yabancı olmamakla beraber, heyecanımızı güç tutuyorduk. İzmir kıyılarında Mustafa Kemal... Bu, rüya gibi bir şeydi. Yanık yüzlü, tığ gibi endamlı, ürkütücü ve engin bakışlı, acaba hangi masaldaki kahraman bize o sabah görünen Mustafa Kemal kadar güzel olmuştur.

Falih Rıfkı ATAY, *Mustafa Kemal'in Mütareke Defteri*

1. Metinde kullanılan altı çizili deyimlerin anlamlarını tahmin ediniz, metinden hareketle bu kelimelerin eş anlamlılarını bularak söyleyiniz.

2. Metnin türünü söyleyiniz. Metinden bu türe ait özellikler bularak yazınız.

.....

3. Okuduğunuz metinde yazar, önemli olaylara tanıklık etmiştir. Bu özelliği ile anı türünün önemi hakkındaki görüşlerinizi açıklayınız.

.....

4. Yazarın, "Bu, rüya gibi bir şeydi." dediği durum nedir? Metinden hareketle açıklayınız.

.....

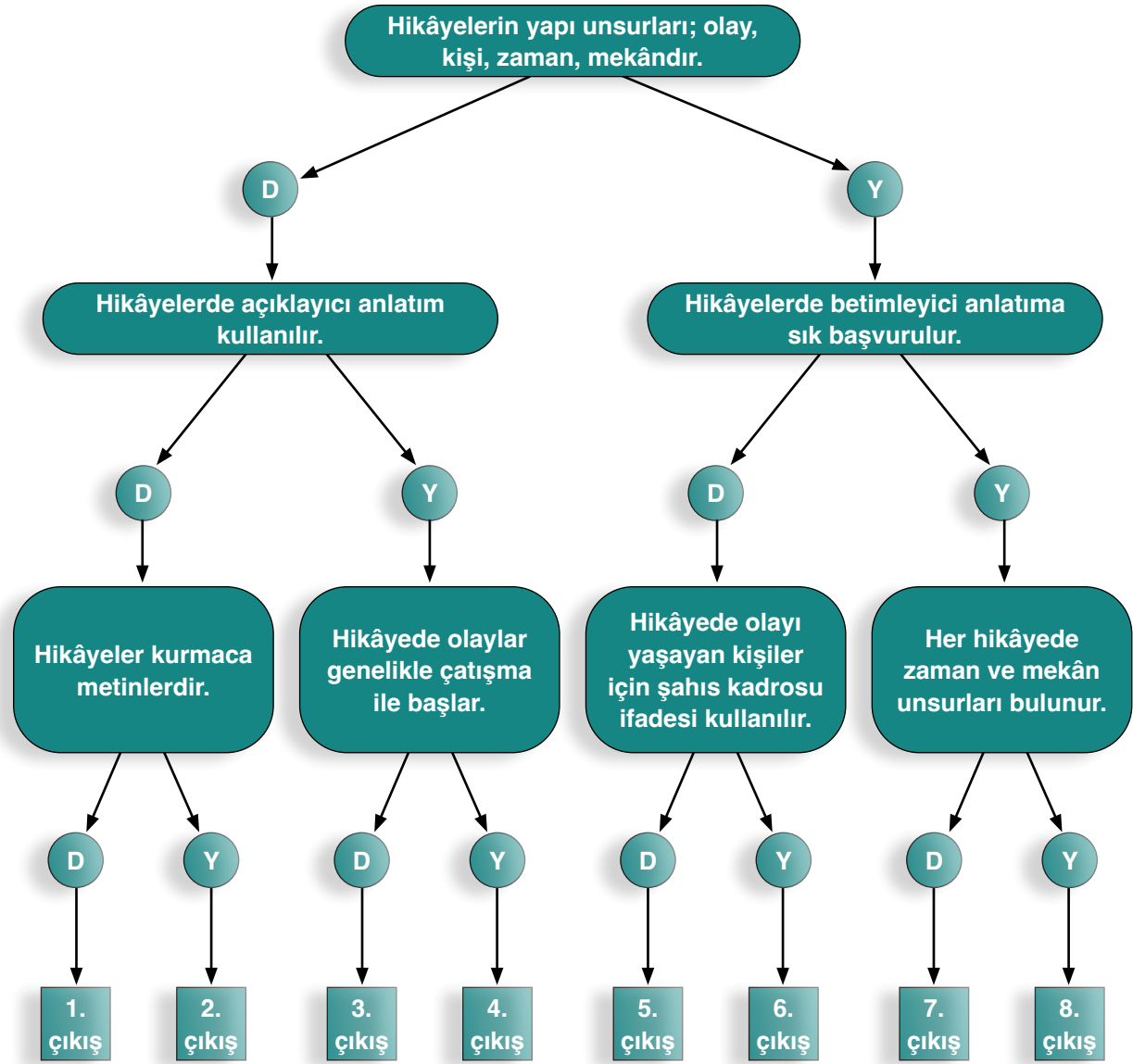
Mustafa Kemal'in Anadolu'ya atanmasının ardından Türk İstiklâl Savaşının başlamasının en büyük nedenlerinden biri oluştu: Yunanlıların Anadolu'yu işgali. Birleşik Devletler ve İtalya, İngiliz ve Fransızların barış konferansında Yunanlılar için İzmir bölgesini koparmak istemelerine karşı çıkarırken; Venizelos, Lloyd George ve Clemenceau'dan önceden ve İtalya'nın emellerinin boşa çıkacağını ve 'self determinasyon'un kabul edileceğini uman Wilson'dan da son anda izin kopararak istediğini elde etmek için asker gönderdi.

Stanford J.Shaw- Ezel Kuran Shaw, *Osmanlı İmparatorluğu ve Modern Türkiye*

5. Yukarıdaki parçayı okuduğunuz anı ile karşılaştırınız. Tarihî olayların aktarımında anı türünün mü tarih kitaplarının mı daha etkili olduğu hakkındaki fikirleriniz nelerdir? Yazınız.

.....

6. Aşağıdaki verilen birbirleriyle bağlantılı ifadeleri doğru veya yanlış olarak değerlendirip doğru çıkışı bulunuz.

(I) Hikâye ve anı metinleri bazı yönlerden benzerlikler ve farklılıklar taşır. (II) Anı ve hikâyenin en temel ortak özelliği ikisinin de anlatmaya bağlı metin olmalarıdır. (III) Yaşanmış olayların yazarın belleğinde kaldığı hâliyle ortaya çıkan anı türü bu yönüyle hikâyeye benzerlik gösterir. (IV) Anılar yaşanmış gerçek olayları konu edinirken hikâyeler de böyle bir zorunluluk yoktur. (V) Hikâyeler de anılar gibi öğretici metinlerdir.

7. Yukarıdaki paragrafta anı ve hikâye türü hakkında verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

Gemisi altın (I) gümüş (II) inci, elmas (III) esir dolu vatana dönerken kenarsız deniz ortasında evlenmiş (IV) oğlu Turgut (V) Çanakkale'yi geçerken doğmuştu.

8. Bu cümlede numaralanmış yerlerden hangisine diğerlerinden farklı bir noktalama işareti getirilmelidir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

9. Aşağıdaki şiirleri okuyunuz. Şiirlerin konularına göre türlerini altlarındaki boşluklara yazınız.

Belimizde kılıcımız Kirmani,
Taşı deler mızrağımın temreni.
Hakkımızda devlet etmiş fermanı,
Ferman padişahın, dağlar bizimdir.

Dadaloğlu'm birgün kavga kurulur,
Öter tüfek davlumbazlar vurulur.
Nice koç yiğitler yere serilir,
Ölen ölür, kalan sağlar bizimdir.

Söylersin de söz içinde şaşmazsın
Helâli haramı yersin seçmezsin
Nasibin kesilir de sular içmezsin
Akar çaylar senin olsa ne fayda

Söylersin de el içinde sözün var
Yeler çalışırsın oğlun kızın var
Bu dünyada üç beş arşın bezin var
Bedestenler senin olsa ne fayda

Güzel dil Türkçe bize,
Başka dil gece bize.
İstanbul konuşması
En sâf, en ince bize.

Lisanda sayılır öz
Herkesin bildiği söz;
Ma'nâsı anlaşılın
Lûgate atmadan göz.

Tam otların sarardığı zamanlar
Yere yüzükoyun uzanıyorum
Toprakta bir telâş, bir telâş
Karıncalar öteden beri dostum.

Ellerime hanım böcekleri konuyor
Ne şeker şey onlar!
Uç böcek, uç böcek diyorum
Uçuyorlar

Ne zaman seni düşünsem
Bir ceylan su içmeye iner
Çayırıları büyürken görürüm
Her akşam seninle
Yeşil bir zeytin tanesi
Bir parça mavi deniz
Alır beni
Seni düşündükçe
Gül dikiyorum elimin değdiği yere
Atlara su veriyorum
Daha bir seviyorum dağları

2. Tema E-İçerik Ölçme ve Değerlendirme Cevap Anahtarı

1. **haber almak:** Kendisine bildirilmek, öğrenmek, bilgi edinmek.

salık vermek: Tavsiye etmek.

yabancıyı olmamak: Tanıdık, bildik olmak.

2. Bu metnin türü anıdır.

Falih Rıfkı Atay, bu metinde İzmir'in düşman işgalinden kurtuluşunu, Gazi Mustafa Kemal Paşa ile yaptığı görüşmeyi anlatmıştır. Olayın üzerinden zaman geçtikten sonra yazılması bu metnin bir anı olduğunu göstermektedir.

3. Öğrenci bu soruya kişisel düşüncelerini içeren bir cevap verecektir.

4. Yazarın, "Bu, rüya gibi bir şeydi." ifadesiyle anlatmak istediği İzmir'in düşman işgalinden kurtulması ve Gazi Mustafa Kemal Paşa'nın İzmir'e gelmesidir.

5. Öğrenci bu soruya kişisel düşüncelerini içeren bir cevap verecektir.

6. D, Y, D 3. çıkış

7. E

8. D

9. Belimizde kılıcımız Kirmani,
Taşı deler mızrağımın temreni.
Hakkımızda devlet etmiş fermanı,
Ferman padişahın, dağlar bizimdir.

Dadaloğlu'm birgün kavga kurur,
Öter tüfek davlumbazlar vurur.
Nice koç yiğitler yere serilir,
Ölen ölür, kalan sağlar bizimdir.

Epik şiir

Söylersin de söz içinde şaşmazsın
Helâli haramı yersin seçmezsin
Nasibin kesilir de sular içmezsin
Akar çaylar senin olsa ne fayda

Söylersin de el içinde sözün var
Yeler çalışırsın oğlun kızın var
Bu dünyada üç beş arşın bezin var
Bedestenler senin olsa ne fayda

Satirik şiir

Güzel dil Türkçe bize,
Başka dil gece bize.
İstanbul konuşması
En sâf, en ince bize.

Lisanda sayılır öz
Herkesin bildiği söz;
Ma'nâsı anlaşılın
Lûgate atmadan göz.

Didaktik şiir

Tam otların sarardığı zamanlar
Yere yüzükoyun uzanıyorum
Toprakta bir telâş, bir telâş
Karıncalar öteden beri dostum.

Ellerime hanım böcekleri konuyor
Ne şeker şey onlar!
Uç böcek, uç böcek diyorum
Uçuyorlar

Pastoral şiir

Ne zaman seni düşünsem
Bir ceylan su içmeye iner
Çayırları büyürken görürüm
Her akşam seninle
Yeşil bir zeytin tanesi
Bir parça mavi deniz
Alır beni
Seni düşündükçe
Gül dikiyorum elimin değdiği yere
Atlara su veriyorum
Daha bir seviyorum dağları

Lirik şiir